EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 24.7.2019
COM(2019) 370 final

POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU

o oceni tveganja pranja denarja in financiranja terorizma, ki vpliva na notranji trg in je povezano s čezmejnimi dejavnostmi

{SWD(2019) 650 final}

1. UVOD

Člen 6 četrte direktive o preprečevanju pranja denarja[1] določa, da mora Komisija izvesti oceno tveganj pranja denarja in financiranja terorizma, ki vplivajo na notranji trg in so povezana s čezmejnimi dejavnostmi, ter jo posodobiti vsaki dve leti (po potrebi tudi pogosteje). To poročilo posodablja prvo nadnacionalno oceno tveganja Komisije, objavljeno leta 2017[2]. Ocenjuje izvajanje priporočil Komisije in preostala tveganja, tudi v zvezi z novimi proizvodi in sektorji.

Poročilo vsebuje sistematično analizo[3] tveganj pranja denarja in financiranja terorizma v zvezi s posebnimi proizvodi in storitvami. Poudarjene so zlasti ranljivosti, ugotovljene na ravni EU, v zvezi s pravnim okvirom in tudi učinkovito uporabo, ter navedena priporočila za njihovo obravnavanje.

Ta nadnacionalna ocena tveganja upošteva zahteve iz četrte direktive o preprečevanju pranja denarja[4], ki naj bi bila prenesena do julija 2017. Pri opredelitvi novih blažilnih ukrepov so bile predvidene dodatne spremembe, uvedene s peto direktivo o preprečevanju pranja denarja[5], ki naj bi bila prenesena do januarja 2020.

2. REZULTATI NADNACIONALNE OCENE TVEGANJA

V tej drugi nadnacionalni oceni tveganja je Komisija opredelila **47 proizvodov in storitev**, ki bi lahko bili izpostavljeni tveganjem pranja denarja / financiranja terorizma, v primerjavi s 40 takimi proizvodi in storitvami v letu 2017. Ti proizvodi in storitve spadajo v **11 sektorjev**, vključno z 10 sektorji ali proizvodi, opredeljenimi v četrti direktivi o preprečevanju pranja denarja[6], skupaj z eno dodatno kategorijo proizvodov in storitev, ki je pomembna za oceno tveganja[7].

---

[1] Direktiva (EU) 2015/849 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. maja 2015 o preprečevanju uporabe finančnega sistema za pranje denarja ali financiranje terorizma, spremembi Uredbe (EU) št. 648/2012 Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Direktive 2005/60/ES Evropskega parlamenta in Sveta in Direktive Komisije 2006/70/ES (UL L 141, 5.6.2015, str. 73).

[2] Poročilo Komisije Evropskemu parlamentu in Svetu o oceni tveganja pranja denarja in financiranja terorizma, ki vpliva na notranji trg in je povezano s čezmejnimi dejavnostmi (COM(2017) 340 final).

[3] Podrobnejši opis metodologije vsebuje delovni dokument služb Komisije, priložen temu poročilu (SWD(2019) 650).

[4] Čeprav je bila sprejeta peta direktiva o preprečevanju pranja denarja, rok za njen prenos še ni potekel. Podobno je bila nadnacionalna ocena tveganja iz leta 2017 pripravljena, ko je bila sprejeta četrta direktiva o preprečevanju pranja denarja, vendar rok za njen prenos še ni potekel.

[5] Direktiva (EU) 2018/843 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. maja 2018 o spremembi Direktive (EU) 2015/849 o preprečevanju uporabe finančnega sistema za pranje denarja ali financiranje terorizma ter o spremembi direktiv 2009/138/ES in 2013/36/EU (Besedilo velja za EGP); PE/72/2017/REV/1 (UL L 156, 19.6.2018, str. 43).

[6] Kreditne in finančne institucije, subjekti, ki izvajajo denarna nakazila, menjalnice, trgovci z blagom in sredstvi visoke vrednosti, nepremičninski posredniki, ponudniki storitev za sklade ali družbe, revizorji, zunanji računovodje in davčni svetovalci, notarji in drugi neodvisni pravni strokovnjaki ter ponudniki storitev iger na srečo.

[7] Ta kategorija vključuje podjetja, ki zelo pogosto poslujejo z gotovino, virtualne valute, množično financiranje in neprofitne organizacije. Zajema tudi nekatera neformalna sredstva, kot so tista, ki jih uporabljajo Hawala in drugi ponudniki neformalnih storitev prenosa vrednosti; in štiri nove proizvode/sektorje, ki niso bili ocenjeni v poročilu iz leta 2017: bankomate v zasebni lasti; poklicni nogomet; prostocarinska območja ter sheme državljanstva in prebivanja za vlagatelje.

2.1. Glavna tveganja v sektorjih, zajetih v nadnacionalni oceni tveganja

2.1.1. Gotovina in njeni ustrezniki

Glede na ugotovitve organov kazenskega pregona potrošniki čedalje manj plačujejo z gotovino, storilci kaznivih dejanj pa jo še vedno najraje uporabljajo pri pranju denarja, saj lahko z gotovino hitro prenesejo sredstva z enega kraja na drugega, vključno z zračnim prevozom. Uporaba gotovine je glavni razlog za vložitev poročil o sumljivih transakcijah.

Storilci kaznivih dejanj, ki zbirajo gotovinske prejemke, jih poskušajo prenesti na lokacije, kjer jih je lažje vključiti v zakonito gospodarstvo, tj. lokacije, za katere je značilna prevladujoča uporaba gotovine, ohlapni nadzor finančnega sistema in strogi predpisi o bančni tajnosti.

Od izvedbe nadnacionalne ocene tveganja leta 2017 je bil zadevni pravni okvir okrepljen. Četrta direktiva o preprečevanju pranja denarja zajema trgovce z blagom, ki izvajajo ali prejemajo gotovinska plačila v višini 10 000 EUR ali več. Države članice lahko sprejmejo nižje mejne vrednosti, dodatne splošne omejitve uporabe gotovine in strožje določbe.

Revidirana uredba o kontroli gotovine[8], ki se uporablja od 3. junija 2021, razširja obveznost vsakega potnika, ki vstopa v EU ali izstopa iz nje in ima pri sebi gotovino v vrednosti 10 000 EUR ali več, da jo prijavi carinskim organom. Razširja tudi opredelitev gotovine, tako da poleg bankovcev zajema tudi druge instrumente ali visoko likvidno blago, kot so čeki, potovalni čeki, predplačilne kartice in zlato.

Tudi sredstva s podobnimi lastnostmi kot gotovina (npr. zlato, diamanti) ali blago „življenjskega sloga na visoki ravni“ (npr. kulturni artefakti, avtomobili, nakit, ure) so zaradi šibkega nadzora zelo tvegani. Posebni pomisleki so bili izraženi glede plenjenja starin in drugih artefaktov ter nedovoljene trgovine z njimi. Nedavno sprejeta uredba o uvozu predmetov kulturne dediščine dopolnjuje obstoječi pravni okvir EU o trgovanju s temi predmeti, ki je doslej vključeval le zakonodajo o izvozu in vračanju predmetov kulturne dediščine, ki so bili nezakonito odstranjeni z ozemlja države članice EU[9].

2.1.2. Finančni sektor

V poročilu o oceni nedavnih domnevnih primerov pranja denarja, v katere so bile vpletene kreditne institucije EU, so opredeljeni dejavniki, ki so prispevali k nedavnim primerom pranja denarja v bankah EU, pa tudi spoznanja, pridobljena na podlagi teh primerov, da bi se lahko upoštevali pri nadaljnjih ukrepih politike. Poročilo ocenjuje pomanjkljivosti v zvezi s preprečevanjem pranja denarja in zaščito v kreditnih institucijah ter poudarja izzive, povezane z različnimi pristopi k nadzoru preprečevanja pranja denarja / boju proti financiranju terorizma na nacionalni ravni (glej točko 2.2.3).

Poleg tega nekateri drugi finančni podsektorji ali proizvodi, ki vključujejo ravnanje z gotovino (npr. menjalnice, prenosi sredstev in nekateri produkti elektronskega denarja), še vedno predstavljajo znatna tveganja pranja denarja, zlasti v primeru brezvestnega

[8] Uredba (EU) 2018/1672 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. oktobra 2018 o kontroli gotovine, ki se vnaša v Unijo ali iznaša iz nje, in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1889/2005 (UL L 284, 12.11.2018, str. 6).

[9] Uredba (EU) 2019/880 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. aprila 2019 o vnosu in uvozu predmetov kulturne dediščine; PE/82/2018/REV/1 (UL L 151, 7.6.2019, str. 1).

ravnanja tretjih oseb, ki v njihovih dobavnih kanalih delujejo kot zastopniki ali distributerji[10].

Čeprav uporaba novih tehnologij (FinTech)[11], ki omogočajo hitre in anonimne transakcije in pri katerih so vse pogostejši poslovni odnosi, ki ne vključujejo osebnega stika, prinaša pomembne koristi, lahko pomeni večje tveganje, če se skrbno preverjanje strank in spremljanje transakcij ne izvajata učinkovito na celotni distribucijski poti[12]. Čeprav so določbe pete direktive o preprečevanju pranja denarja v zvezi s ponudniki virtualnih valut in ponudniki depozitarnih denarnic prvi regulativni korak, čedalje večja uporaba takih instrumentov pomeni večja tveganja, zato bodo morda potrebni nadaljnji regulativni ukrepi.

2.1.3. Nefinančni sektor in proizvodi – Določena nefinančna podjetja in poklici

Proizvajalci, distributerji, pravni strokovnjaki in druge nefinančne institucije vse bolj privabljajo pozornost oseb, ki bi se lahko ukvarjale s pranjem denarja. Ena študija je pokazala, da je 20–30 % vseh premoženjskih koristi, pridobljenih s kaznivimi dejanji, opranih v nefinančnem sektorju[13]. Zato se šteje, da je izpostavljenost sektorja tveganjem na splošno velika do zelo velika.

Zdi se, da je nezmožnost opredelitve dejanskega lastnika stranke glavna pomanjkljivost, ki vpliva na ta sektor. Nekatere stranke ob vzpostavljanju poslovnega odnosa niso vedno dobro seznanjene s pojmom „dejanski lastnik“ ali ne preverijo njegove identitete.

Poleg tega lahko država članica imenuje samoregulativne organe za nadzor davčnih svetovalcev, revizorjev, zunanjih računovodij, notarjev in drugih neodvisnih pravnih strokovnjakov ter nepremičninskih posrednikov[14]. Države članice lahko te organe zadolžijo, naj od pooblaščenih subjektov prejemajo poročila o sumljivih transakcijah in jih pošiljajo finančnoobveščevalnim enotam. Vendar nekateri pooblaščeni subjekti in samoregulativni organi finančnoobveščevalnim enotam ne sporočijo veliko sumljivih transakcij, kar velja zlasti za nekatere države članice. To bi lahko pomenilo, da odkrivanje sumljivih transakcij in poročanje o njih nista ustrezna. Ker četrta direktiva o preprečevanju pranja denarja vključuje nefinančni sektor in proizvode kot pooblaščene subjekte, je treba tudi pojasniti, da ustrezna uporaba zadevnih ukrepov ne posega v načelo poklicne tajnosti[15].

---

[10] Evropski bančni organ je aprila 2019 objavil mnenje o naravi uradnih obvestil o potnih listih, ki jih plačilne institucije in institucije za izdajo elektronskega denarja izdajo za zastopnike in distributerje s sedežem v drugi državi članici: https://eba.europa.eu/-/eba-publishes-opinion-on-the-nature-of-passport-notifications-for-agents-and-distributors-of-e-money.

[11] „FinTech“ se nanaša na finančne storitve, ki jih omogoča in podpira tehnologija. „Reg Tech“ pomeni sprejemanje novih tehnologij za lažje izpolnjevanje regulativnih zahtev.

[12] Ta tveganja je mogoče učinkovito ublažiti, natančna identifikacija in preverjanje podatkov fizičnih in pravnih oseb na daljavo pa sta mogoča na podlagi sredstev elektronske identifikacije iz Uredbe (EU) št. 910/2014 in ustrezne ravni zanesljivosti.

[13] V Nemčiji, kot sta ocenila Bussmann, K.-D., in Vockrodt, M., v članku *„Geldwäsche-Compliance im Nicht-Finanzsektor: Ergebnisse aus einer Dunkelfeldstudie“*, 2016, *Compliance-Berater* 5: str. 138–143).

[14] V četrti direktivi o preprečevanju pranja denarja so samoregulativni organi opredeljeni kot organi, ki zastopajo pripadnike poklica in so vključeni v njihovo reguliranje, opravljajo določene funkcije v zvezi z nadzorom ali spremljanjem ter zagotavljajo izvrševanje pravil, povezanih z njimi.

[15] Poklicna tajnost je priznano načelo na ravni EU, ki upošteva občutljivo ravnovesje glede na sodno prakso Sodišča Evropskih skupnosti o pravici do poštenega sojenja (C-305/05), ta pa temelji na načelih Evropskega sodišča za človekove pravice in Listine (npr. člen 47). Vendar pa ti strokovnjaki v

Po posvetovanju s strokovnjaki se zdi, da je nepremičninski sektor vse bolj izpostavljen velikim tveganjem pranja denarja. Drugi pogosti načini pranja premoženjske koristi so prekomerno zaračunavanje v komercialni trgovini in fiktivna posojila. Organi kazenskega pregona menijo, da so ta tveganja velika.

2.1.4. Sektor iger na srečo

V skladu s četrto direktivo o preprečevanju pranja denarja so vsi ponudniki storitev iger na srečo pooblaščeni subjekti, vendar se države članice lahko odločijo, da ponudnikom storitev iger na srečo, ki niso igralnice, na podlagi dokazanega nizkega tveganja odobrijo popolne ali delne izjeme. Za nekatere igre na srečo se šteje, da so zelo izpostavljene tveganju pranja denarja. V primeru fizičnih stav in pokra[16] se zdi, da je to posledica neučinkovitega nadzora. Pri spletnih igrah na srečo je izpostavljenost tveganju velika zaradi velikega števila transakcijskih tokov in odsotnosti osebnega stika. Čeprav so igralnice same po sebi zelo izpostavljene tveganju, je njihova vključitev v okvir preprečevanja pranja denarja / boja proti financiranju terorizma od leta 2005 to tveganje zmanjšala.

Stopnja tveganja pranja denarja / financiranja terorizma v zvezi z loterijami in igralnimi avtomati (zunaj igralnic) je zmerna. V zvezi z loterijami se izvajajo nekatere kontrole, zlasti za obravnavanje tveganj, povezanih z velikimi dobitki. Zaradi razmeroma nizkih vložkov in dobitkov pri fizični tomboli se šteje, da je stopnja tveganja pranja denarja / financiranja terorizma pri tej igri nizka.

2.1.5. Zbiranje in prenosi sredstev prek neprofitnih organizacij

To poročilo zajema kategorije neprofitnih organizacij, opredeljene v priporočilu Projektne skupine za finančno ukrepanje[17]. Scenarij tveganja zadeva dejavnosti neprofitnih organizacij v zvezi z zbiranjem in prenosom sredstev partnerjem/upravičencem znotraj in zunaj Unije.

Analiza tveganja z vidika groženj je zaradi raznolikosti sektorja zapletena. „Izrazne neprofitne organizacije“[18] pomenijo določeno stopnjo ranljivosti, saj se lahko vanje infiltrirajo kriminalne ali teroristične organizacije, ki lahko zakrijejo dejansko lastništvo in tako otežijo sledljivost zbiranja sredstev.

---

nekaterih primerih dejavnosti, za katere velja poklicna tajnost (tj. ugotavljanje pravnega položaja stranke ali obramba ali zastopanje stranke v sodnem postopku), opravljajo skupaj z dejavnostmi, za katere to načelo ne velja, kot je pravno svetovanje v zvezi z ustanovitvijo, delovanjem ali upravljanjem družb. Obseg zaupnosti, poklicne tajnosti in poklicne skrivnosti se med posameznimi državami razlikuje, zato bi bilo treba pojasniti praktično podlago, ki omogoča neupoštevanje te zaščite. V zvezi s tem še vedno veljajo pomisleki, poudarjeni v nadnacionalni oceni tveganja iz leta 2017.

[16] To pomeni stave in poker v namenskih prostorih, kar se razlikuje od spletnih iger na srečo.

[17] „Pravna oseba ali ureditev ali organizacija, ki se ukvarja predvsem z zbiranjem ali razdeljevanjem sredstev, na primer za dobrodelne, verske, kulturne, izobraževalne, socialne namene ali namene razvijanja prijateljskih odnosov, ali za opravljanje drugih vrst ‚dobrih del‘“, http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/BPP-combating-abuse-non-profit-organisations.pdf.

[18] „Izrazne neprofitne organizacije“ so neprofitne organizacije, ki opravljajo predvsem izrazne dejavnosti, ki vključujejo programe, usmerjene v šport in rekreacijo, umetnost in kulturo, zastopanje interesov ter zagovorništvo.

Nekatere vrste „storitvenih neprofitnih organizacij“[19] so neposredneje ranljive zaradi posebne narave svoje dejavnosti. To je posledica dejstva, da lahko vključujejo prenos finančnih sredstev na konfliktna območja ali v tretje države, za katere je Komisija ugotovila, da imajo v svojih ureditvah preprečevanja pranja denarja / boja proti financiranju terorizma[20] strateške pomanjkljivosti. Neprofitne organizacije so ključne za zagotavljanje humanitarne pomoči po svetu[21]. Za zaščito legitimnih ciljev take pomoči je treba neprofitnim organizacijam zagotoviti več informacij o tveganjih financiranja terorizma in tako izboljšati njihovo ozaveščenost o tveganju. Komisija bo še leta 2019 objavila razpis za zbiranje predlogov za pripravljalni projekt v zvezi s krepitvijo zmogljivosti, programskim razvojem in komunikacijo v okviru boja proti pranju denarja in financiranju terorizma.

Regulirani ponudniki finančnih storitev se morda izogibajo sodelovanju z nekaterimi neprofitnimi organizacijami, da bi zmanjšali tveganje. To bi lahko privedlo do finančne izključenosti ali pa do tega, da bi se zavrnjene stranke odločile za uporabo podzemnega bančništva ali podzemnih storitev prenosa finančnih sredstev.

2.1.6. Novi proizvodi/sektorji

To poročilo obravnava več novih proizvodov ali sektorjev, ki so bili izpostavljeni v nedavno objavljenih incidentih in operacijah organov kazenskega pregona. Poleg FinTech, platform za izmenjavo in ponudnikov elektronskih denarnic (glej oddelek 2.1.2) so bili kot novi tvegani sektorji opredeljeni poklicni nogomet, prostocarinska območja ter sheme državljanstva in prebivanja za vlagatelje („zlati potni listi / vizumi“).

2.1.6.1. Pregled novih sektorjev

2.1.6.1.1. Poklicni nogomet

Tveganja, povezana s športom, so na ravni EU že dolgo priznana[22]. Poklicni nogomet je bil obravnavan, saj ni le priljubljen šport, temveč tudi svetovna industrija z velikim vplivom na gospodarstvo. Zapletena organizacija in pomanjkanje preglednosti poklicnega nogometa zagotavljata odlične pogoje za uporabo nezakonitih virov. V ta šport se vlagajo sumljive vsote denarja, katerih finančni donos ali dobiček ni očiten ali ga ni mogoče pojasniti.

[19] „Storitvene neprofitne organizacije“ so neprofitne organizacije, ki opravljajo različne dejavnosti, kot so programi, usmerjeni v zagotavljanje stanovanj, socialnih storitev, izobraževanja ali zdravstvenega varstva.

[20] Delegirana uredba Komisije (EU) 2016/1675 z dne 14. julija 2016 o dopolnitvi Direktive (EU) 2015/849 Evropskega parlamenta in Sveta z opredelitvijo tretjih držav z visokim tveganjem, ki imajo strateške pomanjkljivosti.

[21] V skladu z mednarodnimi političnimi zavezami, ki jih je Komisija sprejela, da bi spodbudila večjo učinkovitost in uspešnost, se humanitarna pomoč EU vedno bolj zagotavlja v obliki gotovinskih nakazil. Kot pri vsej humanitarni pomoči EU se sredstva vedno usmerjajo prek humanitarnih partnerjev, kot so Združeni narodi in mednarodne humanitarne nevladne organizacije. Ta ocena se ne nanaša na taka gotovinska nakazila v okviru operacij humanitarne pomoči.

[22] V beli knjigi o športu iz julija 2007 je navedeno, da se šport sooča z novimi nevarnostmi in izzivi, kot so gospodarski pritisk, izkoriščanje mladih športnikov, doping, korupcija, rasizem, nezakonite igre na srečo, nasilje, pranje denarja in druge dejavnosti, ki škodijo športu (Evropska komisija, *Bela knjiga o športu*, COM(2007) 391 final, 11.7.2007).

2.1.6.1.2. Prostocarinska območja

Prostocarinsko območje je del carinskega območja Unije, ki ga kot takega določi država članica. Prostocarinska območja so zakonita, vendar morajo spoštovati pravila EU o državni pomoči in kodeks ravnanja na področju podjetniškega obdavčevanja[23]. Območja proste trgovine lahko pomenijo tveganje v zvezi s ponarejanjem, saj ponarejevalcem omogočajo raztovarjanje pošiljk, prilagajanje tovora ali povezane dokumentacije ali drugačno manipulacijo z njima, nato pa ponovni izvoz proizvodov brez posredovanja carinskih organov, s čimer prikrijejo naravo in prvotnega dobavitelja blaga.

Zloraba območij proste trgovine je lahko povezana s kršenjem pravic intelektualne lastnine ter z utajo DDV, korupcijo in pranjem denarja. V večini prostocarinskih območjih ali carinskih skladišč EU (razen skladišča Luxembourg Freeport) natančne informacije o dejanskih lastnikih niso na voljo. V skladu s peto direktivo o preprečevanju pranja denarja so upravljavci prostocarinskih območij in drugi akterji na trgu umetnin postali pooblaščeni subjekti, zato zanje veljajo zahteve skrbnega preverjanja strank.

2.1.6.1.3. Sheme državljanstva in prebivanja za vlagatelje

V zadnjih letih raste trend shem, s katerimi države privabljajo naložbe, tako da vlagateljem podelijo državljanstvo ali pravico do prebivanja. Izraženi so bili pomisleki glede povezanih tveganj v zvezi z varnostjo, pranjem denarja, davčnimi utajami in korupcijo.

Komisija je januarja 2019 objavila poročilo o nacionalnih shemah, ki vlagateljem podeljujejo državljanstvo Unije[24]. Komisija je po objavi poročila ustanovila skupino strokovnjakov iz držav članic, katere naloga je obravnavati tveganja, ki izhajajo iz shem državljanstva in prebivanja za vlagatelje, ter obravnavati vprašanja preglednosti in upravljanja.

V skladu s peto direktivo o preprečevanju pranja denarja je treba okrepiti skrbno preverjanje strank v zvezi z državljani tretjih držav, ki zaprosijo za pravico do prebivanja ali državljanstvo v državah članicah v zameno za kapital ali naložbe v nepremičnine, nakup državnih obveznic ali naložbe v gospodarske subjekte.

2.2. Horizontalne ranljivosti, skupne vsem sektorjem

2.2.1. Anonimnost pri finančnih transakcijah

Storilci kaznivih dejanj poskušajo preprečiti sledljivost informacij in ostati neodkriti. Sektorji z visoko stopnjo gotovinskih transakcij se štejejo za posebno izpostavljene tveganju, na primer trgovci z blagom in storitvami, ki sprejemajo plačila v gotovini, in gospodarski subjekti, ki sprejemajo plačila v apoenih velikih vrednosti, kot sta bankovca za 500[25] in 200 EUR.

[23] Skupino za kodeks ravnanja (podjetniško obdavčevanje) je 9. marca 1998 ustanovil ECOFIN. Ta skupina predvsem ocenjuje davčne ukrepe, ki spadajo na področje uporabe kodeksa ravnanja (sprejetega decembra 1997) na področju podjetniškega obdavčevanja, in nadzira zagotavljanje informacij o teh ukrepih.

[24] Poročilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij „Sheme državljanstva in prebivanja za vlagatelje v Evropski uniji“ (COM(2019) 12 final, 23.1.2019).

[25] Evropska centralna banka se je odločila, da bo ukinila izdelavo in izdajo bankovcev v vrednosti 500 EUR: https://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/2016/html/pr160504.sl.html.

Finančni produkti, ki v nekaterih okoliščinah zagotavljajo podobno anonimnost (npr. nekateri produkti elektronskega denarja, virtualne valute in neregulirane platforme za množično financiranje), so prav tako izpostavljeni pranju denarja / financiranju terorizma. Enako velja za sredstva, kot so zlato in diamanti, s katerimi je enostavno trgovati ali jih je mogoče varno shraniti in jih je enostavno prenesti.

2.2.2. Identifikacija in dostop do informacij o dejanskem lastništvu

Storilci kaznivih dejanj uporabljajo finančni sistem zato, da bi nezakonito pridobljene premoženjske koristi prenesli na finančne trge, v nepremičnine ali zakonito gospodarstvo bolj strukturirano kot pri gotovinskih ali anonimnih finančnih transakcijah. Vsi sektorji so izpostavljeni tveganju, da se bodo vanje infiltrirale, vključile ali imele lastništvo nad njimi organizirane kriminalne združbe in teroristične skupine. Storilci kaznivih dejanj pogosto ustvarijo navidezne družbe, sklade ali zapletene korporacijske strukture, da bi skrili svojo identiteto. To ni omejeno na nekatere jurisdikcije ali nekatere vrste pravnih subjektov ali pravnih ureditev. Kršilci uporabljajo najbolj priročna, najenostavnejša in najvarnejša sredstva glede na svoje sposobnosti, lokacijo in tržne prakse v zadevni jurisdikciji.

V zadnjih letih se vse bolj poudarja potreba po učinkoviti identifikaciji dejanskega lastnika v EU in na mednarodni ravni v okviru Projektne skupine za finančno ukrepanje ter Svetovnega foruma za transparentnost in izmenjavo podatkov za davčne namene Organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj[26]. Direktiva o upravnem sodelovanju na področju neposrednih davkov[27] olajšuje izmenjavo informacij med davčnimi organi držav članic.

Večina držav članic je vzpostavila centralni register ali zbirko podatkov za zbiranje informacij o dejanskem lastništvu, čeprav peta direktiva o preprečevanju pranja denarja prelaga rok za vzpostavitev registrov do januarja 2020. Navedena direktiva zagotavlja tudi dodatno preglednost in širši dostop do informacij o dejanskem lastništvu.

Vendar velike ranljivosti ostajajo:

- storilci kaznivih dejanj bi lahko uporabljali zapletene korporacijske strukture, registrirane v tretjih državah, saj registri, predvideni v direktivi o preprečevanju pranja denarja, zajemajo le pravne subjekte in pravne ureditve v državah članicah;
- storilci kaznivih dejanj bi lahko namerno uporabljali napačne informacije ali dokumentacijo, da bi prikrili svojo identiteto;
- tehnično izvajanje in upravljanje nacionalnih registrov o dejanskem lastništvu bi lahko bilo pomanjkljivo. Storilci kaznivih dejanj bi lahko svoje dejavnosti preusmerili v države članice z manj učinkovitim okvirom.

2.2.3. Nadzor na notranjem trgu

Nadzorniki za preprečevanja pranja denarja in boj proti financiranju terorizma so odgovorni za preverjanje, ali se pravilno izpolnjujejo obveznosti v zasebnem sektorju. V večini držav članic tak nadzor kreditnih in finančnih institucij izvajajo organi, ki izvajajo

[26] http://www.oecd.org/tax/transparency/beneficial-ownership-toolkit.pdf

[27] Direktiva Sveta 2011/16/EU z dne 15. februarja 2011 o upravnem sodelovanju na področju obdavčenja in razveljavitvi Direktive 77/799/EGS (UL L 64, 11.3.2011, str. 1).

tudi bonitetni nadzor. V nekaterih drugih državah članicah so za to nalogo odgovorne finančnoobveščevalne enote.

V poročilu o oceni nedavnih domnevnih primerov pranja denarja, v katere so bile vpletene kreditne institucije EU, so proučeni ukrepi, ki so jih sprejeli nadzorni organi, in predstavljene ugotovitve v zvezi z njihovimi ukrepi, sprejetimi z vidika preprečevanja pranja denarja / boja proti financiranju terorizma ter z bonitetnega vidika. Poročilo se osredotoča na pooblastila, organizacijo in vire organov, nadzor lokalnih subjektov, nadzor čezmejnih subjektov ter učinkovitost nadzornih ukrepov.

V nefinančnih sektorjih bi lahko države članice samoregulativnim organom omogočile nadzor davčnih svetovalcev, revizorjev, zunanjih računovodij, notarjev in drugih neodvisnih pravnih strokovnjakov ter nepremičninskih posrednikov. Analiza je pokazala, da je v veliki večini držav članic nadzor v teh sektorjih še vedno pomanjkljiv, kar zadeva nadzor, usmerjanje in raven poročanja s strani pravnih strokovnjakov, zlasti finančnoobveščevalni enoti.

2.2.4. Sodelovanje med finančnoobveščevalnimi enotami

V poročilu o pregledu platforme finančnoobveščevalnih enot[28] iz decembra 2016[29] so bile ugotovljene ovire za dostop do informacij, njihovo izmenjavo in uporabo ter za operativno sodelovanje med finančnoobveščevalnimi enotami držav članic. Komisija je v poročilu o nadnacionalni oceni tveganja iz leta 2017 predlagala blažilne ukrepe[30] in opredelila dodatne načine za izboljšanje sodelovanja med finančnoobveščevalnimi enotami[31]. Predlagani ukrepi so delno upoštevani v peti direktivi o preprečevanju pranja denarja. Izboljšan je bil dostop do informacij, ki jih hranijo pooblaščeni subjekti ali pristojni organi, in pojasnjeni so bili nekateri vidiki v zvezi z nalogami finančnoobveščevalnih enot ter izmenjavo informacij med njimi.

V poročilu o sodelovanju med finančnoobveščevalnimi enotami[32] so opredeljene obstoječe vrzeli in ocenjene priložnosti za dodatno izboljšanje okvira za sodelovanje.

2.2.5. Druge ranljivosti, skupne vsem sektorjem

Nadnacionalna ocena tveganja je pokazala, da imajo vsi opredeljeni sektorji nekatere dodatne ranljivosti:

- infiltracija storilcev kaznivih dejanj – storilci kaznivih dejanj lahko postanejo lastniki pooblaščenega subjekta ali poiščejo pooblaščene subjekte, ki so jim

[28] Neformalna skupina, ki jo je Komisija ustanovila leta 2006 in združuje finančnoobveščevalne enote držav članic. http://ec.europa.eu/transparency/regexpert/

[29] Pregled je opravila namenska skupina, ki so jo vodile italijanske finančnoobveščevalne enote (*Unità di Informazione Finanziaria per l'Italia – UIF*) ter člani finančnoobveščevalnih enot Francije (*Traitement du Renseignement et Action Contre les Circuits Financiers Clandestins*/TRACFIN), Poljske (*Generalny Inspektor Informacji Finansowej*/GIIF) in Romunije (*Oficiul Nacional de Prevenire si Combatere a Spalarii Banilor*/ONPCSB). Finančnoobveščevalne enote Združenega kraljestva (*National Criminal Agency*) so k projektu prispevale v začetni fazi.

[30] Delovni dokument služb Komisije, priložen Poročilu Komisije Evropskemu parlamentu in Svetu o oceni tveganja pranja denarja in financiranja terorizma, ki vpliva na notranji trg in je povezano s čezmejnimi dejavnostmi (SWD(2017) 241 final, str. 196–198).

[31] Delovni dokument služb Komisije o izboljšanju sodelovanja med finančnoobveščevalnimi enotami EU (SWD(2017) 275 z dne 26. junija 2017).

[32] COM(2019) 371.

pripravljeni pomagati pri dejavnostih pranja denarja. Zato so v finančnih sektorjih, ki jih zajema direktiva, potrebna preverjanja sposobnosti in primernosti;
- ponarejanje – sodobna tehnologija olajšuje ponarejanje dokumentov in vsi sektorji se trudijo vzpostaviti zanesljive mehanizme za odkrivanje;
- nezadostna izmenjava informacij med javnim in zasebnim sektorjem – še vedno so potrebni boljši mehanizmi, s katerimi bi finančnoobveščevalne enote zagotovile povratne informacije pooblaščenim subjektom;
- nezadostni viri, slaba ozaveščenost o tveganjih ter nezadostno znanje in izkušnje za izvajanje pravil o preprečevanju pranja denarja / boja proti financiranju terorizma – čeprav nekateri pooblaščeni subjekti vlagajo v dovršena orodja za zagotavljanje skladnosti, so ozaveščenost, orodja in zmogljivosti številnih drugih na tem področju bolj omejeni; ter
- tveganja, ki nastajajo zaradi FinTech – uporaba spletnih storitev naj bi se v digitalnem gospodarstvu še povečala, s čimer se bo povečalo povpraševanje po spletni identifikaciji. S tega vidika sta bistveni uporaba in zanesljivost elektronske identifikacije.

3. BLAŽILNI UKREPI

3.1. Blažilni ukrepi v okviru pete direktive o preprečevanju pranja denarja

Peta direktiva o preprečevanju pranja denarja, ki jo je treba prenesti do januarja 2020, bo EU zagotovila orodja, s katerimi bo lahko učinkoviteje preprečevala, da bi se njen finančni sistem uporabljal za pranje denarja / financiranje terorizma, zlasti z:

- izboljšanjem preglednosti na podlagi javnih registrov o dejanskem lastništvu za družbe ter javno dostopnih registrov za sklade in druge pravne ureditve;
- omejitvijo anonimnosti, ki jo omogočajo virtualne valute, ponudniki denarnic in predplačilne kartice;
- razširitvijo meril za ocenjevanje držav z visokim tveganjem ter izboljšanjem zaščitnih ukrepov za finančne transakcije v te države in iz njih;
- zahtevo, da države članice vzpostavijo centralne registre bančnih računov ali sisteme za pridobivanje podatkov;
- izboljšanjem sodelovanja in izmenjave informacij nadzornikov preprečevanja pranja denarja med seboj ter z bonitetnimi nadzorniki in Evropsko centralno banko.

Pričakuje se, da bodo ti ukrepi dodatno prispevali k zmanjšanju stopenj tveganja v zvezi z zadevnimi sektorji in proizvodi. Komisija bo pregledala skladnost z novimi določbami in sredi leta 2021 objavila poročilo o izvajanju.

3.2. Blažilni ukrepi EU, ki se že izvajajo ali se pripravljajo

3.2.1. Zakonodajni ukrep

Sprejeta je bila večina zakonodajnih ukrepov, navedenih v nadnacionalni oceni tveganja iz leta 2017, zlasti peta direktiva o preprečevanju pranja denarja, nova uredba o kontroli gotovine[33], direktiva o boju proti pranju denarja z uporabo kazenskega prava[34] in uredba

[33] Uredba (EU) 2018/1672 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. oktobra 2018 o kontroli gotovine, ki se vnaša v Unijo ali iznaša iz nje, in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1889/2005 (UL L 284, 12.11.2018, str. 6).

[34] Direktiva (EU) 2018/1673 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. oktobra 2018 o boju proti pranju denarja z uporabo kazenskega prava (UL L 284, 12.11.2018, str. 22).

o uvozu predmetov kulturne dediščine[35]. Direktiva o dostopu do finančnih in drugih informacij[36] pristojnim organom, vključno z davčnimi organi, protikorupcijskimi organi in uradi za odvzem premoženjske koristi, omogoča neposreden dostop do nacionalnih centraliziranih registrov bančnih računov ali sistemov za pridobivanje podatkov.

Z revizijo uredb o evropskih nadzornih organih[37] se je okrepil mandat Evropskega bančnega organa za zbiranje, analizo in nadaljnje razširjanje informacij za zagotovitev, da vsi zadevni organi učinkovito in dosledno nadzirajo tveganja pranja denarja. Prav tako je bilo pojasnjeno in okrepljeno pooblastilo Evropskega bančnega organa za ukrepanje v primeru kršitve prava Unije. S sprejetjem pete direktive o kapitalskih zahtevah[38] so bile odpravljene ovire za sodelovanje med bonitetnimi nadzorniki in nadzorniki za preprečevanja pranja denarja / boj proti financiranju terorizma.

3.2.2. Pobude politik

Komisija je decembra 2017 ustanovila strokovno skupino za postopke elektronske identifikacije in prepoznavanja strank na daljavo[39]. Strokovna skupina bo Komisiji zagotovila strokovno znanje, saj proučuje vprašanja v zvezi s shemami elektronske identifikacije (e-ID) in drugimi inovativnimi digitalnimi postopki, ki jih ponudniki finančnih storitev uporabljajo pri izpolnjevanju pravil o preprečevanju pranja denarja.

Komisija je junija 2018 objavila poročilo o omejitvah gotovinskih plačil[40]. V poročilu je bilo ugotovljeno, da omejitve gotovinskih plačil ne bi bistveno vplivale na financiranje terorizma, vendar je bilo v predhodnih ugotovitvah navedeno tudi, da bi lahko prepoved gotovinskih plačil visoke vrednosti pozitivno vplivala na boj proti pranju denarja.

3.2.3. Nadaljnji podporni ukrepi

- Izboljšanje zbiranja statističnih podatkov;
- usposabljanje za strokovnjake, ki opravljajo dejavnosti, za katere velja poklicna tajnost, s katerim bi tem strokovnjakom zagotovili smernice in praktične vpoglede, na podlagi katerih bi znali prepoznati morebitne dejavnosti, povezane s pranjem denarja / financiranjem terorizma, in vedeli, kako ukrepati v takih primerih. Komisija bo ocenila možnosti za izboljšanje skladnosti v tem sektorju v skladu z ustrezno sodno prakso. V začetku leta 2020 se bo predvidoma začel izvajati projekt za usposabljanje odvetnikov, ki ga financira EU. Leta 2018 so notarji prejeli nepovratna sredstva EU

[35] Uredba (EU) 2019/880 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. aprila 2019 o vnosu in uvozu predmetov kulturne dediščine; PE/82/2018/REV/1 (UL L 151, 7.6.2019, str. 1).

[36] Direktiva (EU) 2019/1153 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. junija 2019 o določitvi pravil za lažjo uporabo finančnih in drugih informacij za namene preprečevanja, odkrivanja, preiskovanja ali pregona nekaterih kaznivih dejanj ter o razveljavitvi Sklepa Sveta 2000/642/PNZ; PE/64/2019/REV/1 (UL L 186, 11.7.2019, str. 122).

[37] Politični dogovor, dosežen marca 2019; revidirane uredbe v času priprave tega poročila še niso bile objavljene.

[38] Direktiva 2006/48/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. junija 2006 o začetku opravljanja in opravljanju dejavnosti kreditnih institucij (UL L 177, 30.6.2006, str. 1) ter Direktiva 2013/36/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o dostopu do dejavnosti kreditnih institucij in bonitetnem nadzoru kreditnih institucij in investicijskih podjetij, spremembi Direktive 2002/87/ES in razveljavitvi direktiv 2006/48/ES in 2006/49/ES (UL L 176, 27.6.2013, str. 338).

[39] Skupini strokovnjakov predseduje Komisija, zajema pa 21 predstavnikov držav članic, vključno z regulatorji, nadzorniki in strokovnjaki za ugotavljanje identitete ter 15 predstavniki finančnih institucij in potrošniških organizacij. Sklep Komisije z dne 14. decembra 2017 (C(2017) 8405 final). Skupina naj bi Komisiji do decembra 2019 predložila mnenja, priporočila ali poročila.

[40] COM(2018) 483 final.

za potrebe po usposabljanju na področju preprečevanja pranja denarja / boja proti financiranju terorizma;

- ozaveščanje javnosti o tveganjih preprečevanja pranja denarja / boja proti financiranju terorizma;
- nadaljnja analiza tveganj, ki jih pomenijo Hawala in neformalne storitve prenosa vrednosti – obseg težave in morebitne rešitve na področju kazenskega pregona;
- nadaljnje spremljanje ponarejanja denarja in njegovih morebitnih povezav s pranjem denarja. Komisija je predstavila predlog uredbe[41] o vzpostavitvi programa izmenjave, pomoči in usposabljanja za zaščito eura pred ponarejanjem za obdobje 2021–2027 (program „Pericles IV“) in njegovi razširitvi[42] na države članice zunaj euroobmočja, ki naj bi bila sprejeta leta 2020;
- nadaljnja prizadevanja za izboljšanje nadzora v EU. V poročilu o oceni nedavnih domnevnih primerov pranja denarja, v katere so bile vpletene kreditne institucije EU, so poudarjeni morebitni dodatni ukrepi za nadaljnjo krepitev zakonodajnega okvira EU za preprečevanje pranja denarja, s čimer bi se okrepili tudi bančna unija in unija kapitalskih trgov.

4. PRIPOROČILA

Komisija je po obravnavi tveganj ob upoštevanju posodobljenega pravnega okvira ocenila, da bi bilo treba na ravni EU in držav članic sprejeti vrsto blažilnih ukrepov, pri čemer je upoštevala:

- stopnje tveganja pranja denarja / financiranja terorizma;
- potrebo po ukrepanju na ravni EU ali po priporočilu, naj ukrepajo države članice (subsidiarnost);
- potrebo po regulativnih ali neregulativnih ukrepih (sorazmernost) ter
- vpliv na zasebnost in temeljne pravice.

Komisija je tudi upoštevala, da je treba preprečiti vse morebitne zlorabe ali napačne razlage njenih priporočil, ki bi lahko povzročile izključitev celotnih skupin strank in prekinitev razmerij s strankami, ne da bi se v celoti in ustrezno upoštevala stopnja tveganja v določenem sektorju.

4.1. Priporočila evropskim nadzornim organom

4.1.1. Nadaljnje ukrepanje na podlagi priporočil nadnacionalne ocene tveganja iz leta 2017

Komisija je v poročilu iz leta 2017 priporočila, naj evropski nadzorni organi:

(1) ozaveščajo o tveganjih pranja denarja / financiranja terorizma in opredelijo ustrezne ukrepe za nadaljnje povečanje zmogljivosti nacionalnih nadzornikov pri nadzoru za preprečevanje pranja denarja / boj proti financiranju terorizma;

Evropski nadzorni organi so se odzvali tako, da so:

[41] COM(2018) 369 final.

[42] COM(2018) 371 final.

- izdali osem osnutkov tehničnih standardov[43], smernic[44] in mnenj[45] za podporo kreditnim in finančnim institucijam ter njihovim nadzornikom pri učinkovitem izvajanju pristopa, ki temelji na tveganju, k preprečevanju pranja denarja / boju proti financiranju terorizma. Deveti instrument za izboljšanje sodelovanja med nadzorniki za preprečevanje pranja denarja / boj proti financiranju terorizma je trenutno v postopku posvetovanja;
- zagotovili usposabljanje in organizirali delavnice o vidikih pristopa in nadzora, ki temeljita na tveganju, v zvezi s preprečevanjem pranja denarja / bojem proti financiranju terorizma, o tveganjih elektronskega denarja in tveganjih denarnega nakazila. Delavnic se je udeležilo več kot 300 nadzornikov iz vseh držav članic;
- spodbudili izmenjavo informacij in dobre prakse prek notranjih odborov evropskih nadzornih organov in odborov nadzornikov ter določili jasna pričakovanja glede nadzornih praks v zvezi s posebnimi vprašanji, npr. panamskimi dokumenti.

Evropski bančni organ je leta 2018 začel večletni pregled pod vodstvom osebja, ki zajema pristope pristojnih organov k nadzoru bank v zvezi s preprečevanjem pranja denarja / bojem proti financiranju terorizma, da bi opredelil področja, na katerih so možne izboljšave, določil dobro prakso in odpravil pomanjkljivosti ter podprl prizadevanja nacionalnih organov v zvezi s preprečevanjem pranja denarja / bojem proti financiranju terorizma v okviru, ki ga določajo pravo Unije in smernice evropskih nadzornih organov. Ugotovitve se bodo upoštevale v vsebini usposabljanja, ki ga bo Evropski bančni organ v skladu s svojo zavezo organiziral leta 2019, in posodobitvah smernic o nadzoru, ki temelji na tveganju, v skladu s členom 48(10) četrte direktive o preprečevanju pranja denarja.

(2) sprejmejo dodatne pobude za izboljšanje sodelovanja med nadzorniki;

Evropski nadzorni organi so se novembra 2018 posvetovali o osnutku smernic za izboljšanje sodelovanja med nadzorniki za preprečevanje pranja denarja / boj proti financiranju terorizma. V osnutku smernic so pojasnjeni praktični vidiki sodelovanja pri nadzoru in izmenjave informacij ter določena pravila, ki urejajo nove kolegije nadzornikov za preprečevanje pranja denarja / boj proti financiranju terorizma. Smernice bodo predvidoma zaključene leta 2019.

Evropski nadzorni organi so 10. januarja 2019 odobrili vsebino večstranskega sporazuma o praktičnih vidikih izmenjave informacij med Evropsko centralno banko, ki deluje v okviru svoje nadzorne funkcije, in vsemi pristojnimi organi EU, odgovornimi za nadzor

[43] To so osnutki skupnih regulativnih tehničnih standardov o osrednji kontaktni točki za okrepitev boja proti finančnemu kriminalu (Delegirana uredba Komisije (EU) 2018/1108 z dne 7. maja 2018 o dopolnitvi Direktive (EU) 2015/849 Evropskega parlamenta in Sveta z regulativnimi tehničnimi standardi o merilih za imenovanje osrednjih kontaktnih točk za izdajatelje elektronskega denarja in ponudnike plačilnih storitev ter pravili glede njihovih funkcij, C(2018) 2716 (UL L 203, 10.8.2018, str. 2); posvetovalni dokument o regulativnih tehničnih standardih o osrednji kontaktni točki za okrepitev boja proti finančnemu kriminalu (JC-2017-08) in skupni odgovor evropskih nadzornih organov Evropski komisiji v zvezi s spremembo osnutkov regulativnih tehničnih standardov v skladu s členi 8(5), 10(2) in 13(5) Uredbe (EU) št. 1286/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. novembra 2014 o dokumentih s ključnimi informacijami o paketnih naložbenih produktih za male vlagatelje in zavarovalnih naložbenih produktih (UL L 352, 9.12.2014, str. 1).

[44] Skupne smernice o značilnostih pristopa, ki temelji na tveganju, za preprečevanje pranja denarja in financiranja terorizma (ESA 2016 72); skupne smernice za posvetovanje Skupnega odbora o PRIIP z okoljskimi ali socialnimi cilji (JC 2017 05) in skupne smernice za skrbno oceno pri pridobitvah in povečanjih kvalificiranih deležev v bančništvu, zavarovalništvu in sektorju vrednostnih papirjev (JC/GL/2016/01).

[45] Skupno mnenje evropskih nadzornih organov o tveganjih pranja denarja in financiranja terorizma (JC-2017-07) ter mnenje o uporabi inovativnih rešitev s strani kreditnih in finančnih institucij (JC-2017-81).

kreditnih in finančnih institucij pri izpolnjevanju obveznosti v zvezi s preprečevanjem pranja denarja / bojem proti financiranju terorizma.

(3) razvijejo dodatne rešitve za nadzor nad gospodarskimi subjekti, ki delujejo v okviru sistema čezmejnega opravljanja plačilnih storitev z enotnim dovoljenjem;

Evropski bančni organ je ustanovil projektno skupino, ki bo pojasnila, kdaj se zastopniki in distributerji, ki delujejo v državi članici, ki ni država članica, v kateri je institucija, ki jih imenuje, dobila dovoljenje, štejejo za „podjetja“ za namene Direktive (EU) 2015/2366[46], Direktive 2009/110/ES[47] in četrte direktive o preprečevanju pranja denarja. Delo še poteka in bo predvidoma zaključeno leta 2019.

(4) zagotovijo posodobljene smernice o notranjem upravljanju in tako dodatno pojasnijo pričakovanja glede funkcij uradnikov za zagotavljanje skladnosti v finančnih institucijah;

Skupni pododbor evropskih nadzornih organov za preprečevanje pranja denarja / boj proti financiranju terorizma je septembra 2017 ob upoštevanju lastnih omejenih virov in omejenih virov nacionalnih pristojnih organov sklenil, da bo preložil pripravo smernic o nalogah uradnikov za zagotavljanje skladnosti in se osredotočil na sodelovanje pri nadzoru, ki se je štelo za prednostno nalogo, saj so se tveganja na tem področju že uresničila.

(5) zagotovijo dodatne smernice o ugotavljanju dejanskega lastništva ponudnikov investicijskih skladov, zlasti v primerih z višjim tveganjem pranja denarja ali financiranja terorizma;

Evropski nadzorni organi so junija 2017 objavili smernice o dejavnikih tveganja[48] glede poenostavljenega in poglobljenega skrbnega preverjanja strank ter dejavnikov, ki bi jih morale kreditne in finančne institucije upoštevati pri oceni tveganja pranja denarja / financiranja terorizma, povezanega s posameznimi poslovnimi odnosi in občasnimi transakcijami.

Smernice vsebujejo sektorska navodila za ponudnike investicijskih skladov ter prvič na ravni EU določajo ukrepe, ki bi jih morali skladi in upravitelji skladov sprejeti za izpolnjevanje obveznosti glede skrbnega preverjanja strank (tudi v zvezi z dejanskimi lastniki), in kako prilagoditi obseg ukrepov na podlagi ocene tveganja.

(6) analizirajo operativna tveganja pri preprečevanju pranja denarja / boju proti financiranju terorizma, povezana s podjetjem / poslovnim modelom v sektorjih bančnega poslovanja s podjetji, zasebnega bančništva in institucionalnih naložb na eni strani ter pri storitvah prenosa denarja ali denarne vrednosti in elektronskem denarju na drugi strani;

---

[46] Direktiva (EU) 2015/2366 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. novembra 2015 o plačilnih storitvah na notranjem trgu, spremembah direktiv 2002/65/ES, 2009/110/ES ter 2013/36/EU in Uredbe (EU) št. 1093/2010 ter razveljavitvi Direktive 2007/64/ES (UL L 337, 23.12.2015, str. 35).

[47] Direktiva 2009/110/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. septembra 2009 o začetku opravljanja in opravljanju dejavnosti ter nadzoru skrbnega in varnega poslovanja institucij za izdajo elektronskega denarja ter o spremembah direktiv 2005/60/ES in 2006/48/ES in razveljavitvi Direktive 2000/46/ES (UL L 267, 10.10.2009, str. 7).

[48] „Joint guidelines under Articles 17 and 18(4) of Directive (EU) 2015/849 on simplified and enhanced Customer Due Diligence and the factors credit and financial institutions should consider when assessing the money laundering and terrorist financing risk associated with individual business relationships and occasional transactions“ (Skupne smernice na podlagi člena 17 in člena 18(4) Direktive (EU) 2015/849 o poenostavljenem in poglobljenem skrbnem preverjanju strank ter dejavnikov, ki bi jih morale kreditne in finančne institucije upoštevati pri oceni tveganja pranja denarja / financiranja terorizma, povezanega s posameznimi poslovnimi odnosi in občasnimi transakcijami); https://eba.europa.eu/documents/10180/1890686/Final+Guidelines+on+Risk+Factors+%28JC+2017+37%29.pdf.

Evropski bančni organ se je seznanil z ugotovitvami tematskih pregledov, ki so jih v zvezi s kreditnimi institucijami in investicijskimi podjetji izvedli pristojni organi. Ugotovitve so vključene v skupno mnenje o tveganjih pranja denarja / financiranja terorizma, ki vplivajo na finančni sistem Unije, ki ga morajo evropski nadzorni organi objaviti pri vsaki nadnacionalni oceni tveganja[49].

4.1.2. Trenutno stanje

Priporočila, ki so bila v nadnacionalni oceni tveganja iz leta 2017 naslovljena na evropske nadzorne organe, so bila obravnavana, razen priporočila (4) o zagotovitvi posodobljenih smernic o notranjem upravljanju, s katerimi bi se dodatno pojasnila pričakovanja glede funkcij uradnikov za zagotavljanje skladnosti v finančnih institucijah. Komisija ponovno poudarja, da je treba priporočilo (4) izpolniti.

Poleg tega poziva Evropski bančni organ, naj dokonča ustrezne ukrepe v okviru akcijskega načrta EU za preprečevanje pranja denarja, ki je priložen sklepom Sveta z dne 4. decembra 2018[50].

4.2. Priporočila za nefinančne nadzornike

Na ravni EU ni organov, podobnih evropskim nadzornim organom, ki bi bili odgovorni za nefinančni sektor. V skladu z okvirom EU za preprečevanje pranja denarja bi lahko države članice samoregulativnim organom dovolile, da opravljajo nadzorne naloge za davčne svetovalce, revizorje, zunanje računovodje, notarje in druge neodvisne pravne strokovnjake ter nepremičninske posrednike.

Komisija ponovno poudarja priporočila iz nadnacionalne ocene tveganja iz leta 2017 za samoregulativne organe, in sicer naj zlasti izvajajo več tematskih preverjanj, zvišajo raven poročanja ter še naprej organizirajo programe usposabljanja za razvijanje razumevanja tveganj in izpolnjevanja obveznosti v zvezi s preprečevanjem pranja denarja / bojem proti financiranju terorizma.

4.3. Priporočila za države članice[51]

4.3.1. Nadaljnje ukrepanje na podlagi priporočil nadnacionalne ocene tveganja iz leta 2017

Če se države članice odločijo, da ne bodo uporabile nobenega priporočila, morajo v skladu s členom 6(4) četrte direktive o preprečevanju pranja denarja o tem uradno obvestiti Komisijo in takšno odločitev utemeljiti („upoštevaj ali pojasni“). Komisija od držav članic doslej še ni prejela nobenega takega obvestila v zvezi s priporočili iz leta 2017.

Komisija je spremljala izvajanje priporočil iz leta 2017 za države članice s preverjanjem prenosa četrte direktive o preprečevanju pranja denarja, prek vprašalnikov za države članice o nadaljnjem ukrepanju na podlagi priporočil iz leta 2017 in s posodobitvijo nacionalnih ocen tveganja.

---

[49] Glej oddelek 2.2.3.

[50] Poudariti je treba, da se bodo vloga in pooblastila treh evropskih nadzornih organov v okviru novih zakonodajnih predlogov, o katerih je bil marca 2019 dosežen politični dogovor (pregled uredb o ustanovitvi evropskih nadzornih organov in njihove razsežnosti preprečevanja pranja denarja) znatno povečali, morebitne nadaljnje ukrepe na podlagi navedenih priporočil pa je treba dosledno izvajati v okviru že dogovorjenih virov.

[51] Priporočila po proizvodih/storitvah so podrobneje opisana v priloženem delovnem dokumentu služb Komisije (SWD(2019) 650).

V zvezi z nekaterimi priporočili so bili prejeti prispevki dokaj majhni ali pa so nacionalni organi poudarili, da je za njihovo izvajanje na voljo zelo malo časa. Komisija opozarja, da je treba prizadevanja nadaljevati ali okrepiti. Poleg tega je treba opozoriti, da pravne obveznosti iz pete direktive o preprečevanju pranja denarja v celoti ali delno nadomeščajo nekatera priporočila iz poročila iz leta 2017, zlasti glede večje preglednosti dejanskega lastništva, znižanih mejnih vrednosti za skrbno preverjanje strank v nekaterih sektorjih ali razširitve seznama pooblaščenih subjektov.

(1) Obseg nacionalnih ocen tveganja

V poročilu iz leta 2017 so podjetja, ki zelo pogosto poslujejo z gotovino, in gotovinska plačila, sektor neprofitnih organizacij in produkti elektronskega denarja opredeljeni kot področja, ki bi jih morale države članice ustrezno proučiti v svojih nacionalnih ocenah tveganja in v zvezi z njimi določiti ustrezne blažilne ukrepe.

Nacionalne ocene tveganja v večini upoštevajo tveganja, ki jih pomenijo dejavnosti, povezane z gotovino, in tveganja, ki izhajajo iz prometa s kulturnimi artefakti in starinami, vključujejo neprofitne organizacije ter obravnavajo tveganja v zvezi s produkti elektronskega denarja v skladu s četrto in peto direktivo o preprečevanju pranja denarja.

Vendar številne države članice še niso sprejele nacionalnih ocen tveganja[52], druge pa niso obravnavale tveganja, ki ga pomenijo zadevni proizvodi. Te države članice se spodbuja, naj čim prej sprejmejo ukrepe v skladu s tem priporočilom.

To poročilo ohranja priporočilo iz leta 2017 in poziva vse države članice, naj v svoje nacionalne ocene tveganja vključijo tveganja, povezana z navedenimi proizvodi, in zagotovijo ustrezne blažilne ukrepe.

(2) Dejansko lastništvo

V poročilu iz leta 2017 je bilo državam članicam priporočeno, naj zagotovijo ustrezne, točne in aktualne informacije o dejanskem lastništvu pravnih subjektov in pravnih ureditev. Zlasti bi bilo treba razviti orodja za zagotavljanje, da se pri izvajanju ukrepov skrbnega preverjanja strank opredeli dejansko lastništvo ter da se učinkovito spremljajo in nadzirajo sektorji, ki so najbolj izpostavljeni tveganju zaradi nepreglednih shem dejanskega lastništva.

V četrti direktivi o preprečevanju pranja denarja je že bilo določeno, da morajo države članice vzpostaviti registre dejanskega lastništva za podjetja, sklade in podobne pravne ureditve, vendar sta bila s peto direktivo o preprečevanju pranja denarja spremenjena okvir in rok za prenos teh registrov. Večina držav članic je Komisijo uradno obvestila o vzpostavitvi teh registrov.

To poročilo ohranja priporočilo iz leta 2017 in spodbuja države članice, naj zagotovijo pravočasno izvajanje določb iz pete direktive o preprečevanju pranja denarja v zvezi z registri dejanskega lastništva[53].

(3) Ustrezni viri za nadzornike in finančnoobveščevalne enote

V nadnacionalni oceni tveganja iz leta 2017 so države članice pozvane, naj svojim pristojnim organom dodelijo „ustrezne“ vire. Večina držav članic je potrdila, da je svojim pristojnim organom dodelila ustrezne vire, kot je določeno v členu 48(2) Direktive.

[52] V času priprave tega poročila je 13 držav članic uradno obvestilo Komisijo o sprejetju nacionalnih ocen tveganja. Petnajst držav članic predvideva, da jih bodo zaključile leta 2019. To vprašanje je obravnavano tudi v primeru kršitev držav članic zaradi delnega prenosa Direktive.

[53] V peti direktivi o preprečevanju pranja denarja je odložen rok za vzpostavitev registrov in zagotovitev novih pravic dostopa do njih. Države članice morajo do 10. januarja 2020 vzpostaviti registre za podjetja, do 10. marca 2020 pa registre za sklade.

Vendar je bilo v poročilu o oceni nedavnih domnevnih primerov pranja denarja, v katere so bile vpletene kreditne institucije EU, ugotovljeno, da so številni nadzorniki imeli premalo osebja.

To poročilo ohranja priporočilo, naj države članice dodatno okrepijo svoja prizadevanja na tem področju in dokažejo, da lahko nadzorniki preprečevanja pranja denarja / boja proti financiranju terorizma v celoti opravljajo svoje naloge.

(4) Več preverjanj na kraju samem s strani nadzornikov

Finančni sektor

V poročilu iz leta 2017 je priporočeno, naj države članice v skladu s skupnimi smernicami evropskih nadzornih organov o nadzoru, ki temelji na tveganju, iz leta 2016 vzpostavijo model nadzora, ki temelji na tveganju[54].

Več držav članic je navedlo, da izvajajo redna tematska nadzorna preverjanja investicijskih podjetij. Druge poročajo, da izvajajo splošno oceno tveganja.

V poročilu o oceni nedavnih domnevnih primerov pranja denarja, v katere so bile vpletene kreditne institucije EU, je bilo ugotovljeno, da nadzorniki pogosto ne izvajajo ustreznih preverjanj na kraju samem.

Nadzorniki bi morali še naprej izvajati preverjanja na kraju samem, ki so glede na pogostost in intenzivnost sorazmerna z ugotovljenimi tveganji pranja denarja / financiranja terorizma. Pri teh preverjanjih se je treba osredotočiti na posebna operativna tveganja pri preprečevanju pranja denarja / boju proti financiranju terorizma glede na posebne ranljivosti, neločljivo povezane s proizvodom ali storitvijo, kot so: institucionalne naložbe (zlasti prek borznih posrednikov), zasebno bančništvo, pri katerem bi morali nadzorniki zlasti oceniti skladnost s pravili o dejanskem lastništvu, ter menjalnice in storitve prenosa denarja ali denarne vrednosti, pri katerih bi morala preverjanja vključevati pregled usposabljanja zastopnikov.

Nefinančni sektor

V nadnacionalni oceni tveganja iz leta 2017 so države članice pozvane, naj zagotovijo, da njihovi pristojni organi izvedejo dovolj nenapovedanih preverjanj v prostorih trgovcev z blagom velike vrednosti, nepremičninskih posrednikov in trgovcev s starinami.

Države članice uporabljajo različne pristope k preverjanjem v nefinančnem sektorju in razlike v kakovosti tega nadzora so večje.

To poročilo ohranja priporočilo o izvajanju zadostnega števila preverjanj na kraju samem.

(5) Nadzorni organi naj izvajajo tematska preverjanja

Nadnacionalna ocena tveganja iz leta 2017 priporoča, naj nadzorniki izboljšajo svoje razumevanje tveganj pri preprečevanju pranja denarja / boju proti financiranju terorizma, ki jim je izpostavljen določen segment poslovne dejavnosti.

Glede na odgovore držav članic večina nadzornikov pri preverjanjih sektorjev pooblaščenih subjektov dodeli vire za nadzor na podlagi tveganja. Preverjanja

[54] Glej skupne smernice evropskih nadzornih organov, smernice o nadzoru, ki temelji na tveganju, z dne 7. aprila 2017: https://esas-joint-committee.europa.eu/Publications/Guidelines/Joint%20Guidelines%20on%20risk-based%20supervision_EN%20%28ESAs%202016%2072%29.pdf.

nadzornikov med drugim običajno zajemajo izpolnjevanje zahtev glede dejanskega lastnika in usposabljanja. V večini odgovorov v zadnjih dveh letih niso bila omenjena tematska preverjanja v sektorju storitev prenosa denarja ali denarne vrednosti. Nadzorniki bi morali še naprej izboljševati svoje razumevanje tveganj pri preprečevanju pranja denarja / boju proti financiranju terorizma, ki jim je izpostavljen določen segment poslovne dejavnosti. Zlasti bi morali oceniti skladnost s pravili o dejanskem lastništvu v sektorjih, opredeljenih leta 2017.

To poročilo ohranja priporočilo, naj države članice še naprej zagotavljajo, da nadzorniki izvajajo tematska preverjanja. Poleg tega bi morali nadzorniki svoje vire bolje usmeriti na tematska preverjanja.

(6) Premisleki glede razširitve seznama pooblaščenih subjektov

Poročilo iz leta 2017 je opozorilo na nekatere storitve / proizvode, ki niso bili zajeti v okviru EU za preprečevanje pranja denarja / boj proti financiranju terorizma, in države članice pozvalo, naj razširijo področje uporabe ureditve preprečevanja pranja denarja / boja proti financiranju terorizma na strokovnjake s posebno velikim tveganjem.

S četrto direktivo o preprečevanju pranja denarja je bilo področje uporabe ureditve preprečevanja pranja denarja / boja proti financiranju terorizma razširjeno na navedene strokovnjake. Glede na večino odgovorov držav članic in preverjanje prenosa se je to priporočilo na splošno upoštevalo. Poleg tega nekatere države članice že uporabljajo določbe iz pete direktive o preprečevanju pranja denarja v zvezi z novimi pooblaščenimi subjekti.

To poročilo ohranja priporočilo, naj se posebna pozornost nameni strokovnjakom s posebno velikim tveganjem, vključno z novimi pooblaščenimi subjekti, uvedenimi s peto direktivo o preprečevanju pranja denarja (nepremičninski posredniki, trgovci z umetninami in starinami ter posebni trgovci z blagom velike vrednosti, če sprejemajo gotovinska plačila nad določenim pragom; platforme za menjavo virtualnih valut in ponudniki elektronskih denarnic).

(7) Ustrezna raven skrbnega preverjanja strank pri občasnih transakcijah

Poročilo iz leta 2017 je opozorilo na izvzetje iz skrbnega preverjanja strank pri občasnih transakcijah, ki ne presegajo 15 000 EUR, in pozvalo države članice, naj glede na tveganja pranja denarja / financiranja terorizma na nacionalni ravni po potrebi določijo nižji prag.

Prag za občasne transakcije se med državami članicami razlikuje. Nekatere za storitve prenosa denarja ali denarne vrednosti ali za menjalnice uporabljajo pragove, ki jih je še vedno mogoče šteti za visoke. Zato je učinkovito spremljanje transakcij težje.

To poročilo ohranja priporočilo iz leta 2017 in poziva države članice, naj oblikujejo smernice o opredelitvi občasnih transakcij in določijo merila, ki zagotavljajo, da v primeru menjalnic in denarnih nakazil ni mogoče zaobiti pravil o skrbnem preverjanju strank, ki se uporabljajo za poslovne odnose.

(8) Ustrezna raven skrbnega preverjanja strank pri storitvah oddajanja sefov in podobnih storitvah

V poročilu iz leta 2017 je priporočeno, da se vzpostavijo ustrezni zaščitni ukrepi za ustrezno spremljanje storitev oddajanja sefov, zlasti ko jih zagotavljajo finančne institucije, in podobnih storitev shranjevanja, ki jih zagotavljajo ponudniki nefinančnih storitev.

Glede na odgovore držav članic se za te dejavnosti uporabljajo predpisi o preprečevanju pranja denarja / boju proti financiranju terorizma, ne glede na to, ali so jih razvile

kreditne institucije ali ne. V nekaterih državah članicah te storitve opravljajo le finančne institucije.

To poročilo ohranja priporočilo, da se zagotovi ustrezna raven skrbnega preverjanja strank pri storitvah oddajanja sefov in podobnih storitvah.

(9) Redno sodelovanje med pristojnimi organi in pooblaščenimi subjekti

V poročilu iz leta 2017 je priporočeno okrepljeno sodelovanje, da bi poenostavili odkrivanje sumljivih transakcij, povečali število poročil o sumljivih transakcijah in izboljšali njihovo kakovost ter zagotovili smernice o tveganjih, skrbnem preverjanju strank in zahtevah glede poročanja. To je mogoče doseči predvsem tako, da finančnoobveščevalne enote pooblaščenim subjektom zagotavljajo povratne informacije o kakovosti poročanja in tudi o tipologijah. Več sektorjev je kot težavo poudarilo pomanjkanje povratnih informacij, zlasti: sektor iger na srečo, davčni svetovalci, revizorji, zunanji računovodje, notarji in drugi neodvisni pravni strokovnjaki ter sektor storitev prenosa denarja ali denarne vrednosti.

Analiza in ocena za namene poročila o oceni okvira za sodelovanje med finančnoobveščevalnimi enotami sta pokazali, da so v številnih državah članicah povratne informacije, ki jih finančnoobveščevalne enote zagotavljajo pooblaščenim subjektom, še vedno pomanjkljive, čeprav v zvezi s to zahtevo obstajajo notranji predpisi in sektorske smernice.

To poročilo delno ohranja priporočilo ter poziva k okrepljenemu sodelovanju med pristojnimi organi in pooblaščenimi subjekti.

(10) Posebno in stalno usposabljanje pooblaščenih subjektov

V poročilu iz leta 2017 je priporočeno, da usposabljanja, ki jih zagotavljajo pristojni organi, obravnavajo tveganje infiltracije organiziranih kriminalnih združb ali njihovega lastništva nad organizacijami, pri čemer to velja zlasti za sektor iger na srečo, družbe, ki ponujajo podjetniške in fiduciarne storitve, davčne svetovalce, revizorje, zunanje računovodje, notarje in druge neodvisne pravne strokovnjake, nekatere ponudnike storitev (v zvezi s strukturo kapitala, poslovno strategijo, združitvami in nakupi podjetij), nepremičnine in storitve prenosa denarja ali denarne vrednosti.

Večina držav članic je poročala, da je bilo zagotovljeno usposabljanje v skladu s priporočili in da so bile pripravljene smernice o obveznostih glede preprečevanja pranja denarja / boja proti financiranju terorizma za različne sektorje.

To poročilo ohranja priporočilo o zagotavljanju nadaljnjega usposabljanja, zlasti pooblaščenim subjektom s posebno velikim tveganjem, kot so opredeljeni v nadnacionalni oceni tveganja iz leta 2017, ali na novo imenovanim pooblaščenim subjektom.

(11) Letno poročanje pristojnih organov / samoregulativnih organov o dejavnostih pooblaščenih subjektov na področju preprečevanja pranja denarja / boja proti financiranju terorizma v skladu z njihovimi odgovornostmi

Nadnacionalna ocena tveganja iz leta 2017 je pokazala, da je ta obveznost poročanja nacionalnim organom pomagala pri izvajanju nacionalnih ocen tveganja in omogočila bolj proaktivne ukrepe za odpravo pomanjkljivosti ali neizpolnjevanja zahtev glede preprečevanja pranja denarja / boja proti financiranju terorizma, zlasti v sektorju nepremičnin ter v zvezi z davčnimi svetovalci, revizorji, zunanjimi računovodji, notarji in drugimi neodvisnimi pravnimi strokovnjaki.

V nekaterih državah članicah so samoregulativni organi šele nedavno začeli izvajati svojo nadzorno dejavnost, saj so bili nekateri sektorji, predvsem določene nefinančne poslovne dejavnosti in poklici, dodani šele s četrto direktivo o preprečevanju pranja

denarja. Zato trenutno še ni podrobnih statističnih podatkov, ki se zahtevajo v priporočilu za določene nefinančne poslovne dejavnosti in poklice. Nekatere države članice se ne strinjajo glede koristnosti letnega poročanja o nadzornih dejavnostih.

To poročilo ohranja priporočilo in spodbuja samoregulativne organe k bolj proaktivni vlogi pri nadzoru preprečevanja pranja denarja.

4.3.2. Analiza tveganja po proizvodih/storitvah – posebna priporočila

Poleg navedenih priporočil so potrebni naslednji ukrepi v zvezi s posameznimi proizvodi/sektorji[55]:

(1) Gotovina in njeni ustrezniki

- Države članice bi morale v svojih nacionalnih ocenah tveganja upoštevati tveganja, ki jih pomenijo gotovinska plačila, in sprejeti ustrezne blažilne ukrepe;
- organi bi morali ukrepati v zvezi z zneski pod pragom za prijavo, tj. 10 000 EUR, kadar obstaja sum kriminalne dejavnosti.

(2) Finančni sektor

- Države članice bi morale izboljšati sisteme spremljanja in odkrivanja, ki se uporabljajo za proizvode, ki so bolj izpostavljeni tveganjem financiranja terorizma. Finančne institucije običajno nimajo dostopa do ustreznih informacij (s katerimi pogosto razpolagajo organi kazenskega pregona), ki bi jim pomagale opredeliti tveganja financiranja terorizma, preden se uresničijo. Podobno so lahko ovirana prizadevanja organov kazenskega pregona, da bi zaustavili teroristične dejavnosti in mreže, ker ne morejo pridobiti informacij o finančnih tokovih, ki jih lahko zagotovijo le finančne institucije;
- v zvezi s tveganjem pranja denarja morajo države članice nujno razviti in izboljšati svoje registre dejanskega lastništva, kar bo prispevalo k izvajanju učinkovitih postopkov skrbnega preverjanja strank;
- države članice bi morale še naprej izvajati tematska preverjanja, ki se glede na sektor/proizvod osredotočajo na različna področja. Pri preverjanjih na kraju samem v zadevnih podjetjih v določenem sektorju je časovno učinkoviteje izbrati področja tveganja kot opraviti celovito preverjanje; tako si nadzorniki ustvarijo jasno sliko o dobri praksi in največjih pomanjkljivostih;
- zagotavljanje usposabljanja in smernic o dejavnikih tveganja, kot so poslovni odnosi, ki ne vključujejo osebnega stika, poklicni posredniki / stranke v tujini in zapletene/navidezne strukture, ter
- nadaljnje ukrepanje na podlagi ugotovitev iz poročila o oceni nedavnih domnevnih primerov pranja denarja, v katere so bile vpletene kreditne institucije EU.

(3) Nefinančni sektor in proizvodi – določena nefinančna podjetja in poklici

- Države članice bi morale zagotoviti, da pristojni organi / samoregulativni organi zagotavljajo usposabljanje in smernice o dejavnikih tveganja, s posebnim poudarkom na poslovnih odnosih, ki ne vključujejo osebnega stika, poklicnih posrednikih / strankah v tujini ali tujih jurisdikcijah in zapletenih/navideznih strukturah;
- države članice bi morale zagotoviti, da samoregulativni organi / pristojni organi izvajajo tematska preverjanja o izpolnjevanju zahtev glede identifikacije dejanskega lastnika;

[55] Priporočila po proizvodih/sektorjih so podrobneje opisana v priloženem delovnem dokumentu služb Komisije (SWD(2019) 650).

- pristojni organi / samoregulativni organi bi morali državam članicam zagotoviti letna poročila o ukrepih, ki so jih izvedli za preverjanje, ali pooblaščeni subjekti izpolnjujejo obveznosti skrbnega preverjanja strank, vključno z zahtevami glede dejanskega lastnika, poročili o sumljivih transakcijah in notranjimi kontrolami, ter
- države članice bi morale zagotoviti, da ponudniki storitev, ki podjetjem svetujejo o strukturi kapitala, poslovni strategiji in sorodnih zadevah ter opravljajo svetovanje in storitve, povezane z združitvami in nakupi podjetij, izpolnjujejo obveznosti glede preverjanja dejanskega lastnika.

(4) Sektor iger na srečo

- Pristojni organi bi morali vzpostaviti programe za ozaveščanje (spletnih) ponudnikov iger na srečo o pojavljajočih se dejavnikih tveganja, ki bi lahko vplivali na ranljivost sektorja, vključno z uporabo anonimnega elektronskega denarja in virtualnih valut ter pojavom ponudnikov spletnih iger na srečo brez dovoljenja. Povratne informacije finančnoobveščevalnih enot o kakovosti poročil o sumljivih transakcijah bi izboljšale poročanje in uporabo predloženih informacij. Finančnoobveščevalne enote bi morale pri pripravi standardnih predlog za poročila o sumljivih transakcijah na ravni EU upoštevati posebnosti sektorja iger na srečo;
- poleg usposabljanja bi morale države članice zagotoviti primerno izobraževanje, ki bi bilo osredotočeno na ustrezno oceno tveganja v zvezi z zadevnimi proizvodi / poslovnimi modeli za osebje, uradnike za zagotavljanje skladnosti in trgovce na drobno, ter
- pooblaščenim subjektom bi bilo treba zagotoviti dodatne smernice o pojmu „več dejanj, za katera kaže, da so povezana“.

(5) Zbiranje in prenosi sredstev prek neprofitne organizacije

- Države članice bi morale zagotoviti večje vključevanje neprofitnih organizacij v nacionalne ocene tveganja;
- države članice bi morale razviti programe za obveščanje in ozaveščanje o nevarnosti zlorabe neprofitnih organizacij in tem organizacijam zagotoviti gradivo za ozaveščanje ter
- države članice bi morale dodatno analizirati tveganja, s katerimi se soočajo neprofitne organizacije.

(6) Novi proizvodi/sektorji – poklicni nogomet, prostocarinska območja ter sheme državljanstva in prebivanja za vlagatelje

- Poklicni nogomet – države članice bi morale proučiti, katere akterje bi bilo treba vključiti v obveznost poročanja o sumljivih transakcijah in katere zahteve bi bilo treba uporabljati za nadzor in registracijo izvora imetnikov računov in prejemnikov denarja;
- prostocarinska območja – države članice bi morale opravljati neodvisne in redne revizije na področju preprečevanja pranja denarja v zvezi z dogovorjenimi funkcijami zagotavljanja skladnosti, ki jih izvajajo upravljavci prostih con, ter zagotoviti ustrezno in dosledno izvajanje postopkov za preprečevanje pranja denarja in nadzora, ki je že določen v zakonodaji;
- sheme državljanstva in prebivanja za vlagatelje – države članice bi morale proučiti tveganja pranja denarja, povezana s shemami državljanstva in prebivanja za vlagatelje.

5. SKLEP

Komisija bo še naprej spremljala izvajanje priporočil iz te nadnacionalne ocene tveganja in bo ponovno poročala najpozneje leta 2021. V okviru pregleda bo tudi ocenjeno, kako ukrepi EU in nacionalni ukrepi vplivajo na ravni tveganja, in proučen vpliv novejših sprememb regulativnega okvira. Poleg tega bo Komisija izvedla študijo o učinkovitem izvajanju četrte direktive o preprečevanju pranja denarja v državah članicah.